

Nr 76.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1917 kl. 5 e. m.

*Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående villkoren för lån från täckdikningslånefonden.*

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 10 april 1917 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 185, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att godkänna de i protokollet intagna, av chefen för jordbruksdepartementet tillstyrkta allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande av lån ur täckdikningslånefonden, att gälla från och med år 1918.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anført följande:

»I skrivelse den 21 oktober 1916 har lantbruksstyrelsen framställt förslag till vissa ändringar i de av 1913 års riksdag beslutade och i kungörelse den 4 juli samma år innefattade villkoren för lån från täckdikningslånefonden. Förslagen äro av samma innehåll som de, för vilka jag förut i dag redogjort beträffande lån från norrländska och allmänna nyodlingsfonderna, dock att styrelsen icke föreslagit någon ändring i den för täckdikningslånefonden redan gällande bestämmelsen, att tiden för innehavande av lån från fonden skall räknas från lyftningsdagen.

Statskontoret har i utlåtande den 1 december 1916 förklarat lantbruksstyrelsens förslag icke hava givit statskontoret anledning till något särskilt uttalande.

Då lånevillkoren beträffande denna fond äro något annorlunda uppställda än ifråga om nyodlingsfonderna, är lantbruksstyrelsens förslag i sin formella avfattning naturligtvis avvikande mot styrelsens förslag vad nyodlingsfonderna angår, men det sakliga innehållet i förslagen är detsamma. Samma skäl, som gjort att jag funnit mig böra tillstyrka sistnämnda bägge förslag, föreligga även här. Även förslaget ifråga om täckdikningslånefonden har emellertid befunnits böra undergå vissa jämkningar, huvudsakligen av formell innebörd.

Jag får därför hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen

att godkänna följande allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande av lån ur täckdikningslånefonden, att gälla från och med år 1918:

1) Hushållningssällskap, som önskar från ifrågavarande fond erhålla statslån för att därav utlämna täckdikningslån, må därom inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, till lantbruksstyrelsen ingiva skriftlig framställning, innehållande uppgift å de företag, för vilka täckdikningslån blivit hos hushållningssällskapet sökta, förslag till belopp och lånetid för varje särskilt dylikt lån ävensom övriga för ärendets bedömande erforderliga uppgifter; ägande lantbruksstyrelsen fastställa formulär för sådan framställning.

2) Lantbruksstyrelsen må efter prövning av sålunda gjorda framställningar bevilja hushållningssällskap statslån från fonden och skall därvid fastställa den tid, inom vilken varje särskilt täckdikningsföretag skall vara påbörjat och avslutat; åliggande det lantbruksstyrelsen att om beviljat statslån meddela uppgift till statskontoret.

3) Finnes lånebelopp vara av hushållningssällskap disponerat på annat sätt än förevarande bestämmelser tillåta eller det därmed avsedda arbetet icke vara inom den av lantbruksstyrelsen fastställda tid påbörjat eller avslutat, skall sådant lånebelopp, på yrkande av lantbruksstyrelsen, omedelbart återbetalas av hushållningssällskapet.

4) Å lyftat, oguldet statslånebelopp skall hushållningssällskap erlägga fyra procent årlig ränta från lyftningsdagen.

Sedan statslån innehafts under två år från lyftningsdagen, skall vid utgången av vart och ett av de därpå följande sju åren årligen återbetalas en sjundedel av det ursprungliga beloppet.

Med fullgörande av de sålunda stadgade ränte- och kapitalinbetalningarna må dock hushållningssällskap åtnjuta anstånd varje gång under tre månader från förfallodagen.

Därest hushållningssällskap icke inom sålunda föreskriven tid in-

betalt förfallet kapitalbelopp, skall därå erläggas sex procent årlig ränta från förfalldagen, tills inbetalning sker.

5) Av den, som av hushållningssällskap erhåller täckdikningslån, må ej fordras högre ränta än i föregående moment bestämts, och skola jämväl de där stadgade återbetalningsvillkor tillämpas å täckdikningslån, dock att hushållningssällskap icke är förpliktat att medgiva anstånd med fullgörandet av förfallen ränte- eller kapitalinbetalning.

6) Täckdikningslån må av hushållningssällskap lämnas till ägare eller brukare av högst 50 hektar åker eller annan odlad jord, vilken är i behov av dylikt lån, till brukare dock allenast under förutsättning att dennes återstående brukningstid omfattar minst tio år, det år lånet utlämnas oräknat.

7) Täckdikningslån må icke beviljas till högre belopp än 2,000 kronor och icke uppgå till mer än 70 procent av den beräknade kostnaden för täckdikningen vid användning av rör och 50 procent, då annat material användes. Ej må låntagare på grund av särskilda täckdikningslån samtidigt häfta i skuld till högre belopp än 2,000 kronor.

8) Vid beräkning av denna kostnad upptagas såväl kostnaden för täckdikningsplanens uppgörande som för själva dikningsarbetet och anskaffandet av täckdikningsmaterialier (rör, sten, stänger eller annat material, som provas lämpligt). För upptagandet av till täckdikningen hörande öppet avlopp må lån icke beviljas till större belopp, än som motsvarar 70 procent av sökandens andel i kostnaden för samma avlopp, samt icke utgå för så vitt statsbidrag under form av anslag eller lån förut utgått därtill.

9) Plan och kostnadsförslag för täckdikningen skola vara uppgjorda av lantbruksingenjör, jordbrukskonsulent eller annan person, som vederbörande hushållningssällskap prövar vara därtill kompetent, och skall denne även avgiva yttrande om den föreslagna täckdikningsmetodens lämplighet för marken ifråga.

10) Till biträde vid arbetet skall låntagaren använda en i vederbörande hushållningssällskaps tjänst anställd eller av lantbruksingenjör godkänd täckdikningsförman.

11) Hushållningssällskap äger bestämma de närmare villkoren för åtnjutande av täckdikningslån, prova huruvida lånesökanden är i behov av lånet liksom ock tillse, att det med beviljat dylikt lån avsedda ändamålet vinnas.

12) Det åligger hushållningssällskap, som innehar lån, att årligen inom tid, som lantbruksstyrelsen bestämmer, till styrelsen avgiva redogörelse över lånerörelsen enligt av styrelsen fastställt formulär.

13) Statskontoret äger att till vederbörande hushållningssällskap utbetala beviljat statslån mot hushållningssällskapets förskrivning därå.

14) Statskontoret har att, därest stadgad kapital- eller räntebetalning å statslån icke i rätt tid fullgöres, därom göra anmälan hos Kungl. Maj:t, som då vill bestämma, huruvida oguldet statslånebelopp jämte ränta skall före den fastställda amorteringstidens slut återbetalas.

15) Kungl. Maj:t äger meddela de närmare bestämmelser, som kunna erfordras för vinnande av det med ifrågavarande lån avsedda ändamål.»

Då utskottet icke funnit något att erinra mot ifrågavarande framställning, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 67.